

med gnojenim in negnojnim delom že četrte ure daleč videti; daries vam bočem različno pri zrnju in slami s številkami dokazati. Njivo sem razdelil na tri jednake dele po 14 arov. Prvi negnojni del je da 168 kg zrnja in 189 kg slame; drugi del je bil pognojen s 150 kg tomaževe žindre in 25 kg čilakega solitra ter je dal 245 kg zrnja in 210 kg slame, tretji del pa je bil pognojen s 150 kg tomaževe žindre, 150 kg kajoita in 25 kg čilakega solitra ter je prirastlo 392 kg zrnja in 385 kg slame. Tudi tukaj se jasno vidi moč in korist umetnega gnoja. Na mnoga pisma od meseca junija t. l. do sedaj v zadevi umetnega gnojenja nisem mogel vselej točno odgovarjati, ker se moram držati bolj kmetijskega orodja nego peresa; vendar sem vsakemu radovoljno postregel in če je bilo nekoliko pozno, naj kmet kmetu tega ne zameri. Tudi zanaprej sem vsakomur, ki si želi kaka natančnejša poročila pri mojih izkušnjah z umetnimi gnojili, z veseljem na razpolago. Franc Škerlec, posestnik v Vičaneh, pošta Velika Nedelja, Spodnje Štajersko.

Lep napredek zadrugištva kaže centralna zadruga bavarskih kmečkih društev. Svoj sedež ima sedaj v Ansbachu, a z novim letom se preseli v Regensburg, kjer si sezida velik lasten dom. Pred 7 leti ni imelo društvo še nič svojega imetja, danes pa ima lastnega premoženja nad 480 tisoč kron in s tem denarjem si zgradi Zadrugi dom. V tem poslopu bodo redni poučni kurzi za kmečke sinove. Pouk, stanovanje in zajutrek dobe obiskovalci kurzov brezplačno. Pouk bo trajal vsako leto 4 mesece, od prvega novembra do konca februarja. Namenjen je kmečkim sinovom, ki so doslučili pri vojakih. Poučevalo bo šest učiteljev in sicer o domačem kmetijskem in zadrugnem knjigovodstvu, o kmetijski trgovini, najpotrebnejše reči iz pravo znanstva, zavarovanja, o poljedelskih strojih, deminjskih, občinskih postavah, skrbi za uboge in bolnike, občinskih poslih in občinskem uradovanju. Poleg tega se bo ponašal pouk o kmetijstvu. Poleg zimskih poučnih kurzov bodo tudi krajši kurzi, ki bodo trajali po tri tedne in sicer spomladi in jeseni.

Zadružništvo na Moravskem. Leta 1895. se je na Moravskem ustanovila prva rajfajznovka. Koncem l. 1904 pa je bilo že samo čeških rajfajznovk 336, ki so imele svojo „Zvezo“ v Brnu. Članov so imele okoli 42 tisoč, vlog nad 22 milijonov, posojil 200 milijonov, čistega dobička 132 tisoč kron. — Osrednja zveza posreduje nakup gospodarskih potrebščin in je l. 1904 kupila svojim članom 134 vagonov umetnih gnojil, 540 vagonov oglja, semena itd., Za blago je izdala 344 tisoč kron. Obrestna mera pri hranilnih vlogah je bila od 3½ do 5 %, pri posojilih pa od 4½ do 6 %. — Nemških rajfajznovk je pa bilo na Moravskem lansko leto 244, ki imajo tudi svojo „Zvezo“.

Zadružništvo je na Nemškem silno razširjeno. Tako imajo tudi zadruga za prodajo jagod. V Kalterberbergu na Eifeu obstoji taka zadruga že 16 let, ki je v gospodarskem oziru ubožnim rodbinam veliko koristila. Zadoje leto je prejela neka uboga žena za jagode in malinje 254 kron, neka druga družina pa 296 kron. Pač lep zaslužek „za reveže“! Zadruga je skupila tek. leta za jagode 6000 K in od kar obstoji zadruga 90 tisoč kron.

Najnovejše novice.

Politični in gospodarski shod v Spuhlji pri Ptuj. V zadnjem trenutku dobimo poročilo o shodu v Spuhlji zadnjo nedeljo, dne 7. avg. in zato ga moremo samo v izvlečku primesti. Državni poslanec dr. Ploj je omenjal razne težkoče in številne uspehe, posebno tiste, ki se tičejo kmečkega stanu. Obirno je govoril o volilni preosnovi. Deželni poslanec dr. Jurtela je dokazoval s suhimi dejstvi iz okraja samega, kam privede brezbriznost in trditve, da kmeti ni treba časopisov in organizacije. Govornik je živo slikal iztrebljenje samostojnih kmetov od strani Nemcev in njihovih denarnih zavodov ter dokazoval pogubno gibanje štajercijanske struje za kmeta. Zborovalci so izrekli svojima poslancema popolno zaupanje ter sprejeli več koristnih resolucij.

Zlata poroka. Pretečeni ponedeljek dne 10. t. m. obhajala se je v prijazni cerkvi v Brezji pod Mariborom redka slovesnost, h kateri se je zbralo lepo število hočkih župljanov in več tujih gostov. Vrli posestnik S. Pivec iz Zrkeve in njegova žena Marija sta stopila čez 50 let zopet k altarju Gospodovem, da bi v zlati poroki ponovila svečano zakonsko obljubo. Po krasnem nagovornu izvršili so velečast. g. dekan hočki, A. Grušovnik, le-ta cerkveni obred, ki je vse navzoče do srca ganil. Dva vrla sina in dve marljivi hčerki so bile priče

izvanredne sreče svojih starišev — zlatoporočencev; več vnukinj s pisanimi vencji na glavi pa je, kot družico, spremljalo svate k prevzeli slovesnosti. Po sv. cerkvenem pravilu je bila na čednem domu zlatoporočencev radostna gostija, pri kateri so se menjavale prav po slovenskem običaju sladke pečenice s pristrčnimi napitkami. V Pivčevi hiši počuti se vsakdo dobro, ker je v vsakem oziru tako vzgledna, krščanska in narodna, da je lahko vsem drugim vzgled. Svoje otroke sta zlatoporočenca kaj lepo izgojila; starejši sin Ropert je dovršil gimnazijo, šel potem k mornarici ter je obkrožil ves svet; sedaj je višji mornarski uradnik v Pulju. Kako zaveden in narodno čuteč je g. S. Pivec, kaže s svojo udeležbo pri vseh narodnih svečanostih v Mariboru in v bližnji okolici; letos mi manjkal pri nobenem poljudnem predavanju v „Narodnem domu“. Zlatoporočenca štejeta že sicer vsak po 77 let, a ker sta dušno in telesno še tako menavadno krepkosti, je pač opravičeno npanje, da bo njima ljubi Bog dodelil milost, obhajati še biserno poroko.

Oplotnica. V nedeljo popoldne se je v našem Pohorju med močnim gromenjem v Božjah in v Kotu oblak utrgal in so vsled tega potoki v Čadramu, Oplotnici in Brezji silno narastli, jeze trgali, ceste in travnike poplavlili in poškodovali. Na Keblju in Modriču je tudi toča budo klestila in ajda čisto zbila.

Društvena naznanila.

Sv. Anton v Slov. gôr. Naše bralno društvo priredi dne 28. t. m. veselico v prostorih g. Alta. Domači diletanti bodo uprizorili igri „Sv. Cita“ in „Vaški skopuh“. Na tej veselici bodo prvokrat udarjali antonjevske tamburaši.

Rogozniški fantje prirede v prid bralnega društva kot osnovec istega v nedeljo dne 16. septembra veselico s sledečim vsporedom: 1. "Raztresena", burka v enem dejanju; 2. šaljiva pošta, konfeti i. t. d.; 3. pri prosti zabavi različni šaljivi prizori, godba desetih mož, petje i. t. d. Veselica se vrši pri lepem vremenu na vrtu krmarja g. Bračiča. Začetek točno ob pol 4. uri. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 23. septembra. K obilni udeležbi vabijo rogozniški fantje.

Hardek pri Ormožu. Prostovoljno gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku praznuje v nedeljo 16. septembra t. l. skromno svojo desetletnico. Isto se udeleži v paradi pozne sv. maše ob 10. uri popoldan in ima potem slavnostni občni zbor pri g. načelniku M. Staniču. Popoldan ob pol 4. uri na vrtu g. Šimena Kandriča na Lenti društvena zabava z godbo in petjem. Bratska sosedna društva, podporniki in prijatelji društva, kakor častni in redni člani društva z obitelji se k udeležbi najljubšeje vabijo. Posebna vabila se le bližnjim društvom pošljejo. Slavnost se vrši pri vsakem vrtmevu.

Slov. pevsko društvo v Ljutomeru ne bo imelo vsed različnih ovir tombole v nedeljo dne 16. septembra, kakor je že bilo naznanjeno, ampak v ponedeljek dne 17. septembra se vrši občni zbor v gostilni g. Fr. Seršena ob 7. uri zvečer z običajnim vsopredom.

Stara cesta. Krajni šolski svet iz Stare ceste vabi vse prijatelje šole na tombolo, katero priredi v prid revni šolski mladini v nedeljo, dne 23. septembra popoldne po 4. uri v Slavičevi gostilni na Kamenščaku.

Prostovoljno gasilno društvo za občino Cven bode priredilo dne 16. t. m. tombolo z obilnimi dobitki v novi, ta dan (16. t. m.) odpreti gostilni g. Jos. Rajha na Muti. Ker bo gostilna v vrlo narodnih rokah, se pričakuje obilnega obiska kakor tudi za gasilstvo za ta dan in tudi za gospodarje.

Kmečko bralno društvo v Šmartnem pri Velenju uprizori v nedeljo 16. sept. popoldne igrokaz "Sv. Neža". — Vstopnina za osebo 20 vin., sedeži 40 v. K obilni uveleži vabi odbor.

Dobrna pri Celju. V nedeljo dne 16. sept. ob 8. uri popoldne bo z ozirom na nameravano ustanovitev kmetijske podružnice podučno predavanje v šolskih prostorih. Govoril bo potovalni učitelj g. F. Goričan.

Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne se vrši v prostorih g. Nendlna zborovanje v svrhu ustanovitve podružnice c. kr. kmetijske družbe. Kmetje, pridite v obilnem številu! Vabljeni so tudi kmetje iz Dramelj, Kalobja in Slivnice!

Prostovoljna požarna bramba v Latkovi vasi priredi dne 28. t. m. veselico v Št. Pavlu pri Preboldu.

V Šmartnem na Paki priredi v nedeljo dne 16. t. m. prostovoljna požarna bramba povodom blagoslovljenja shrambe gasilnega crodja veselico. Sprejem gostov ob 8. uri, blagoslovljenje ob pol 4. uri popoldne in potem veselico v znani stari gostilni g. Janeza Bizjaka v Šmartnem. Prosto zabava s srečolovom podpirala bode domača godba. Za točno in dobro potražbo bode preskrbljeno. Vstopnina prosta. Za mnogobrojni obisk prosí vljudno ter kliče: "V nedeljo na Pako!" odbor.

Iz Šmartna ob Paki se poroča, da se tamošnja veselica, katera se je v zadnji številki naznanila za dan 16. t. m., preloži na 30. t. m. Natančnejši vpored še objavimo.

Listnica uredništva.

Sv. Duh—Loče, Rogatec, Sromlje, Št. Jakob v Slov. gor., Škale, Kapele, Prevorje, Latkova vas, Sv. Anton v Slov. gor., Trbovlje, Sv. Andraž, Gornja Polskava: Nismo mogli priobčiti, ker nam primanjkuje prostora. Pride prihodnjič! — Planina: Naznanite na glavarstvo! Za nas nevarno! Pozdravi! — Mozirje in Šmartno: Ze prej dali staviti od drugod nam došlo poročilo! Oprostite! — Zetale: Gospodom navadno ni ljubo, če se taki dopisi o njih prinašajo, zato takih dopisov ne priobčujemo. Ostanite nam zvesti in poročajte kaj drugega! — G. Mavrin v Radomerju: Mi smo že to preklicali, kakor ste zahtevali. — Sv. Duh: Za to številko prepozno! — Tinje: Majhno notico smo naredili po ustnem sporočilu, Vaša je došla prepozno! Hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral g. učitelj V. Šerona v gostilni g. Korenjaka pri Sv. Barbari v Halozah K 850 pod geslom: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.« — Na primiciji g. Kolenca pri Sv. Emi nabralo se je 5 K.

Zdravnik in zobozdravnik

dr. Janko Serbec

se je vrnil v ponedeljek 10. t. m. ter ordinuje kak-
poprej v Narodnem domu v Celju. 582

Ustanovitev novega industrijskega podjetja.

V svesti si, da more dandanes bujno razvita industrija poleg naravnih pridelkov ljudsko blagostanje v državi ali deželi znatno pospeševati in dvigniti, so vse države oziroma dežele delovale na to, da v medsebojnem tekmovanju vseh narodov ljudstvu pokažejo in odpro vire blagostanja in da dajo vsakemu posamezniku priliko, da more izdelke, posebno domače, izpečati in uporabiti v svoj prid in dobiček. Čim bolj je razvita v deželi industrija, tembolj napreduje duševna in kulturna izobrazba narodova, tembolj cenijo tujci zmožnost dotičnega naroda in segajo po njihovih izdelkih, kar pa ravno pospešuje in dviga blagostanje celega naroda in vsakega posameznika; ravno v tem prepričanju obstoje in z uspehom delujejo pri nas na Kranjskem velika in močna društva in zveze posameznih rodoljubov, podjetnikov in demarnih zavodov.

V tej zavesti sem se odločil tudi od svoje strani nekaj pripomoči v dosego tega smetra — kolikor je to v moji moči — s tem, da sem svojo oljarno v Britofu pri Kraju znatno povečal in razširil. Posrečilo se mi je tudi, skleniti zvezo z znanstveno, tehnično in trgovsko naobrazenim, večletnim tovarniškim ravnateljem gosp. Rudolfom Huterjem, ki si je pridobil teoretiških in praktičnih vednosti na višjih tu- in inozemskih učiliščih in potem z uspehom vodil te vrste podjetje deset let, in sem ustanovil 1. septembra t. l. v tovarništvu s tem „Prvo krajsko tovarno lemenega olja“ pod imenom „Zsbret & Huter“.

Pod osebnim vodstvom tega izvedenca nama bo mogoče po najnovejšem načinu izdelovati laneno olje in lanene tropine (preše). Najino laneno olje je mrzlo prešano, je brez albumina in ravno raditega najboljše kakovosti. Ta albumin pa ostane v tropinah, s čemur pa tropine znatno pridobe na svoji prebavljivosti. Na ta način izdelano olje je veliko boljše za jestvine, barve in firnež

Ker bova potrebovala znatno množico lanenega semena, dobe poljedelci lepo priliko več in uspešneje gojiti pridelovanje semena in si ustanove z oddajo v njihovo tovarno stalen dohodek.

Zabret & Huter

569 1—1

v Britof-u pri Kranju.

Tržne cene

v Mariboru od 1. septembra do 7. septembra 1906

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		15	20	—	—
rž		14	—	—	—
ječmen		14	60	—	—
ovsa		15	—	—	—
koruza		16	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		16	—	—	—
sno		4	—	—	—
slama		5	60	—	—
fižola	1 kg	—	80	—	—
grah		—	53	—	—
leča		—	48	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	—	—	—
maslo		2	60	—	—
špeh, svež		1	60	—	—
zelje, kislo		—	—	—	—
repa, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
smetana, sladka		1	72	—	—
„ kisla		1	80	—	—
zaije	100 glav	—	—	—	—
jajca	1 kom.	—	6	—	—

Loterijske številke.

Dne 7. septembra.

Gradec	60,	53,	50,	59,	11.
Dunaj	12,	32,	36,	80,	22